BAYRAMOV v. Azerbaijan (№ 45735/21)

Обставини справи

Справа стосувалася відеозйомки заявника, адвоката, працівниками поліції в 2018 році, коли його було зупинили за підозрою в керуванні транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння та доставлено до лікаря для проходження тесту на виявлення алкоголю в крові. Це відео згодом було оприлюднено на телевізійних каналах та інтернет-ресурсах під різними заголовками, зокрема: «Відомого адвоката затримано в стані сп'яніння».

Цивільний позов проти поліції національні суди відхилили, оскільки заявник не довів, що саме працівники поліції передали відповідне відео засобам масової інформації.

Провадження у справі про адміністративне правопорушення, порушене щодо заявника за керування транспортним засобом без пристебнутого ременя безпеки та в стані алкогольного сп'яніння, було припинено в 2020 році у зв'язку із спливом строку давності притягнення до адміністративної відповідальності.

Посилаючись на статтю 8 Конвенції заявник скаржився на незаконну відеозйомку та подальше оприлюднення відповідного відео, а також на недостатню вмотивованість судових рішень, якими було відхилено його позов проти поліції.

Оцінка Суду

ЄСПЛ неодноразово зазначав, що відеозйомка в контексті правоохоронної діяльності або поширення поліцією фотографій заявників у засобах масової інформації становить втручання в право на повагу до приватного життя (див., наприклад, рішення у справах Peck v. the United Kingdom, № 44647/98, §§ 62–63, ECHR 2003-I; Sciacca v. Italy, № 50774/99, §§ 26–29, ECHR 2005-I; Khuzhin and Others v. Russia, № 13470/02, § 116, від 23 жовтня 2008 року, Khmel v. Russia, № 20383/04, §§ 42–44, від 12 грудня 2013 року).

У цій справі сторони мають розбіжності щодо наявності втручання з боку державних органів. Заявник стверджував, що його було знято на відео співробітниками Державної дорожньої поліції («ДДП»), які згодом передали відповідне відео до ЗМІ, однак Уряд заперечував будь-яку причетність ДДП стверджуючи, що відео було знято незалежними журналістами або перехожими (порівняйте зі згаданою справою Sciacca v. Italy, § 26). З огляду на обставини справи та послідовність подій ЄСПЛ не виключив можливість причетності ДДП до передачі відповідного відеоматеріалу в ЗМІ. Проте, беручи до уваги аргументи сторін і наявні матеріали справи, а також міркування, викладені нижче, ЄСПЛ вважав, що немає необхідності остаточно вирішувати це питання в межах цієї справи.

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом

ЄСПЛ зазначив, що протягом усього провадження в національних судах заявник послідовно стверджував, що співробітники ДДП здійснили відеозйомку за його участю та поширили відповідне відео в ЗМІ, що становило порушення положень національного законодавства та Конвенції. При цьому він зазначав, що багато з цих телеканалів і вебсайтів посилалися на ДДП або Міністерство внутрішніх справ як на джерело цієї інформації. Незважаючи на те, що національні суди визнали, що певні вебсайти дійсно вказували пресслужбу Міністерства внутрішніх справ як на джерело поширеної інформації про стверджуване керування заявником транспортного засобу у стані алкогольного сп'яніння, вони відхилили його позов встановивши недоведення ним факту поширення поліцією відповідної інформації в ЗМІ. Національні суди зазначили на підставі витягу з одного вебсайту, що в статті не вказано, який саме посадовець пресслужби Міністерства внутрішніх справ надав цю інформацію.

Відхиляючи позов заявника, національні суди також посилалися на листи від ДДП та одного з телеканалів. У цьому контексті ЄСПЛ зазначив, що національні суди обмежилися посиланням на лист ДДП, у якому заперечувалася будь-яке правопорушення, і не надали належного обґрунтування аргументам заявника з цього питання (порівняйте зі справою Biba v. Albania, № 24228/18, § 73, від 7 травня 2024 року). Вони також не пояснили, яке значення мав лист телеканалу Real TV для встановлення того, чи було відео із заявником оприлюднене саме ДДП. З огляду на ці обставини ЄСПЛ дійшов висновку, що національні суди відхилили скаргу заявника щодо дій з боку ДДП, а саме – незаконної відеозйомки і подальшого оприлюднення відповідного відео – без належного обґрунтування (порівняйте зі справою D.H. and Others v. North Macedonia, № 44033/17, § 65, від 18 липня 2023 року).

Уряд стверджував, що відео за участю заявника могло бути зроблено перехожими або незалежними журналістами. Насамперед ЄСПЛ зазначив, що національні суди не зробили жодного висновку в цьому напрямку у своїх рішеннях, а Уряд не надав жодних доказів на підтвердження такого твердження. Крім того, Уряд не пояснив, яким чином сторонні особи могли знімати заявника під час медичного огляду на предмет встановлення його стану алкогольного сп'яніння, який проводився в лікарському кабінеті Наркологічного центру Міністерства охорони здоров'я.

ЄСПЛ вважав, що в обставинах цієї справи заявник мав обґрунтовані підстави подати позов саме проти ДДП, а не проти телеканалів чи вебсайтів, а тому відхилив заперечення Уряду про те, що заявник не вичерпав національні засоби правового захисту (порівняйте зі справами Cemalettin Canlı v. Turkey, № 22427/04, §§ 35–37, від 18 листопада 2008 року, §§ 28–29, та Toma v. Romania, № 42716/02, §§ 83–85, від 24 лютого 2009 року).

Наведені міркування були достатніми для того, щоб ЄСПЛ дійшов висновку, що Держава-відповідач не виконала своїх позитивних зобов'язань за статтею 8 Конвенції.

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом

Висновок

Порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 6 травня 2025 року й набуло статусу остаточного 06 серпня 2025 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом